

Love and marriage go together like... statuten en een aandeelhoudersovereenkomst?

*nieuws
legal, profit,*

10 december 2021

Het nieuwe Wetboek van vennootschappen en verenigingen (WVV) heeft voornamelijk modernisering en vereenvoudiging tot doel. Denk maar aan de reductie van het aantal vennootschapsvormen, het wettelijk kader voor elektronische communicatie en vergaderingen, ... Toch heeft het WVV potentieel ook een grote impact op een aantal zaken die voorheen niet meteen wettelijk vastgelegd waren. Daar waar de statuten publiekelijk vorm geven aan de wettelijke vastgelegde spelregels voor uw vennootschap, is het courante praktijk om hiervan af te wijken of een aantal zaken toe te voegen aan de hand van een meer discrete aandeelhoudersovereenkomst. Door de komst van het WVV zou het echter zomaar kunnen dat de bepalingen in een eerdere aandeelhoudersovereenkomst hun geldigheid verliezen.

Wettelijk kader

Artikel 5:67 WVV verleent voor de besloten vennootschap een wettelijke grond aan de praktijk van het sluiten van aandeelhoudersovereenkomsten:

“De statuten, de uitgiftevoorwaarden van effecten of overeenkomsten kunnen perken stellen aan de overdraagbaarheid, onder de levenden of bij overlijden, van aandelen, van inschrijvingsrechten of van alle andere effecten die toegang geven tot aandelen.”

Vroeger werden de aandelenoverdrachten in de besloten vennootschap (met beperkte aansprakelijkheid) reeds dwingend wettelijk beperkt. Een overdracht aan derden kon enkel met instemming van ten minste de helft van de vennoten die ten minste drie vierde van het kapitaal bezaten.

Momenteel geldt deze regeling enkel nog als aanvulling voor zover er in de statuten niks anders is bepaald. Een vrije overdracht als overdrachtsprincipe is dus mogelijk.

Het is evenzeer mogelijk om in de statuten een volledig andere regeling op te nemen maar daarvan bij overeenkomst af te wijken. Wanneer uw statuten voorzien dat een aandelenoverdracht aan een derde de instemming van minstens 2/3 van de aandeelhouders behoeft, kan u bij overeenkomst specificeren dat deze meerderheid minstens ook de positieve

stem van een bepaalde aandeelhouder(sgroep) moet omvatten.

Grenzen aan contractsvrijheid aandeelhoudersovereenkomsten

De wetgever stelt aan deze versoepelingen echter een bijzondere voorwaarde:

“Overeenkomsten of de uitgiftevoorwaarden van effecten mogen de wettelijke of statutaire voorwaarden voor hun overdracht niet versoepelen.”

De statuten moeten dus de meest soepele regeling bevatten. Hierdoor wordt het voor de aandeelhouders bijgevolg dus enkel mogelijk om strengere beperkingen overeen te komen.

Wat als ‘verstrenging’ moet worden gezien, kan soms niet zeer duidelijk zijn. Stel dat de statuten voorzien in een goedkeuringsclausule met 3/4 van de stemmen. In de aandeelhoudersovereenkomst wordt deze regeling als principe behouden, maar daarnaast wordt ook nog een voorafgaande standstill-periode ingevoerd. Doet deze louter tijdelijke periode van onoverdraagbaarheid afbreuk aan de goedkeuringsclausule in de statuten? Of stel dat de statuten de vroegere standaardregeling bevatten. De voordien afgesloten aandeelhoudersovereenkomst voorziet echter in een vrije overdracht aan bepaalde personen andere dan echtgenoten, bloedverwanten en andere aandeelhouders. Kan er dan nog vrij worden overgedragen aan deze personen onder het WVV?

U begrijpt dat het dus wikkelen en wegen zal worden van wat als statutaire dan wel als conventionele overdrachtsbeperking wordt opgenomen. De meest eenvoudige oplossing is natuurlijk om de statuten van de besloten vennootschap aan te passen aan het WVV en daarbij onmiddellijk in een principieel vrije overdracht van aandelen te voorzien. Een vrije overdracht is namelijk *ipso facto* de meest soepele regeling denkbaar. Een goede aandeelhoudersovereenkomst is dan uiteraard een must.

Bijkomende overwegingen

Er zijn nog een aantal andere aspecten die bij deze keuze een rol kunnen spelen:

- de aandeelhoudersovereenkomst heeft een hoge mate aan flexibiliteit. Er geldt geen neerleggingsplicht en blijft dus in grote mate onder de radar. Nadeel is dat dergelijke afspraken slechts tijdelijk zijn en elke aandeelhouder-partij akkoord moet gaan met een wijziging ervan. Dat de afspraken enkel tegenstelbaar zijn aan de aandeelhouders-partijen zelf, kan men eventueel verhelpen met het overeenkomen van een toetredingsvoorwaarde. Hierdoor voorzien de aandeelhouders dat ook elke nieuwe aandeelhouder de aandeelhoudersovereenkomst moet onderschrijven.
- de statuten gelden daarentegen voor de duur van de vennootschap en zijn tegenstelbaar aan nieuwe aandeelhouders. Zij kunnen met een bijzondere meerderheid worden gewijzigd, maar zijn wel publiek.

Deze overwegingen in combinatie met voorgaande regel vereisen meer dan ooit om zowel

statuten als aandeelhoudersovereenkomst in detail op elkaar af te stemmen.

Sanctie

Wanneer men aandelen overdraagt in strijd met de statuten, dan is die overdracht niet tegenwerpbaar aan de vennootschap en evenmin aan derden. De al dan niet goede trouw van de overnemer speelt hierbij geen rol.

Wanneer men aandelen overdraagt in strijd met de aandeelhoudersovereenkomst, is dit geregeld in de overeenkomst zelf. De overdracht zal nietig zijn doorgaans in combinatie met een schadevergoeding.

Conclusie

Have yourself a merry little Christmas en contacteer ons voor nazicht en opmaak van uw statuten, met bijhorende aandeelhoudersovereenkomst.

Julie Lenaerts
hamme.legal@atern.io

Check atern.io/nieuws voor
meer finance, tax en legal
nieuws.

aternio